

Ломакіна Л.В.

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут" імені Ігоря Сікорського, Україна

Оцінка результативності процесу навчання іноземної мови

Входження України до Ради Європи потребує узгодження освітніх стандартів України із загальноєвропейськими стандартами. Освітня значимість вивчення іноземних мов в Україні за сучасних умов зросла, а їх професійна функція на ринку праці спричинила посилення мотивації навчання.

У зв'язку з недостатньою кількістю годин, що відводяться на вивчення іноземної мови, виникає обмеження у оволодінні студентами немовних факультетів вузів сукупністю комунікативних умінь, мовних знань і навичок. Дане обмеження робить необхідним визначення рівня володіння іноземною мовою, релевантного для даних умов навчання.

Під рівнем володіння іноземною мовою розуміють певну ступінь розвитку комунікативної здатності індивіда з точки зору ефективності процесу міжкультурної взаємодії з представниками іншого лінгвосоціуму.

Система рівнів володіння сучасними нерідними мовами розроблена, зокрема, вченими Ради Європи (Загальноєвропейські компетенції володіння іноземними мовами) [1]. Дана система передбачає шість взаємопов'язаних і взаємообумовлених рівнів володіння нерідними мовами, представлених в таблиці 1.

Таблиця 1 - Європейська система рівнів володіння іноземними мовами

А Елементарний користувач (Basic User)	A1 Інтродуктивний або «відкриття» (Breakthrough)
	A2 Середній або «виживання» (Waystage)
В Незалежний користувач (Independent User)	B1 Рубіжний рівень (Threshold)
	B2 Просунутий рівень (Vantage)
С Досвідчений користувач (Proficient User)	C1 Автономний рівень (Effective Operational Proficiency)
	C2 Компетентний рівень (Mastery)

Кожен з названих рівнів характеризується:

- різним ступенем сформованості комунікативних умінь; характером, ступенем складності ситуацій, в яких ці вміння можуть бути реалізовані; різним ступенем розвитку здатності адаптуватися до новизни мовних ситуацій;

- варіативністю цілей і способів мовленнєвого спілкування, доречністю використання мовних і мовленнєвих засобів;

- різною якістю породжуваного / сприйнятого мовленнєвого висловлювання з точки зору новизни, ступеня складності, обсягу, наявності та реалізації власного комунікативного наміру, мовних труднощів і різноманітності використовуваних мовних засобів;

- нормативністю мовного оформлення тексту у плані правильності та доречності використання мовних засобів, точності інформації, що передається або розуміється, а також відповідності використовуваних мовних засобів конкретним ситуаціям спілкування;

- побіжністю мовлення, яка проявляється у швидкості виконання комунікативного завдання у конкретній ситуації, а також впевненості / невпевненості у використанні мовних засобів, відсутність / наявність невинуватених пауз і повторів у процесі мовленнєвого спілкування;

- ступенем самостійності / свободи у ході мовленнєвих контактів, яка виражається у ініціативності того хто говорить / слухача, у відсутності необхідності додаткової допомоги з боку партнера по спілкуванню, довідкових матеріалів та інших засобів.

Очевидно, що визначення меж між рівнями завжди суб'єктивне, а кількість рівнів володіння іноземною мовою у різних країнах становить від двох до дев'яти і більше. Спираючись на загальноєвропейські вимоги, з огляду на специфіку лінгвістичної освіти у немовних ВНЗ, ми пропонуємо виділити наступні рівні: елементарний; проміжний; професійно-достатній.

Дані рівні відповідають першим трьом рівням, визначеним Радою Європи: – рівню «відкриття», «виживання» і рубіжному рівню, відповідно.

Розглянемо як і на якій основі оцінюється рівень володіння мовними вміннями студентів.

На наш погляд, він повинен оцінюватися через "функціональні" параметри: 1) вміння вирішувати комунікативні завдання; 2) сфери, теми і ситуації спілкування, тобто предметно змістовну сторону спілкування; 3) ступінь лінгвістичної і прагматичної коректності та адекватності вирішення цих завдань.

З урахуванням основних компетенцій, виділених Радою Європи, аналізу існуючих критеріїв, що застосовується у вітчизняній і зарубіжній теорії та практиці навчання іноземної мови, орієнтуючись на цілі і зміст навчання іноземної мови на немовних факультетах вузів, ми пропонуємо уточнити наступні критерії успішності і результативності процесу навчання, а також відповідні їм показники:

1. Володіння професійно-релевантними знаннями (Інформаційно фактологічна наповненість спілкування відповідно до поставленої комунікативної задачі);

2. Володіння вміннями лінгвістичного оформлення спілкування (Граматична правильність; адекватність вибору лексичних засобів (термінології, професійних кліше) рішенням комунікативних задач);

3. Швидкість мовної реакції (швидкість побудови ініціативного висловлювання; наявність невиправданих пауз; швидкість реакції при відповіді);

4. Формування особистісних якостей фахівців (ціннісна орієнтація студентів під час навчання іноземної мови; комунікативна мобільність у ситуаціях спілкування; здатність до корпоративної взаємодії).

Література

1. Електрон.ресурс: http://wikipedia.org/levels_of_studyinglanguages/.